

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์
เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา

The Development of Instructional Learning by Focus on
Historical Inquiry and Historical Interpretation for Supporting Historical Thinking
of Social Studies Students

Received: December 24, 2023

Revised: January 11, 2024

Accepted: April 4, 2024

ศศิพัชร จำปา*

Sasiphat Champa

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา แบ่งเป็น 2.1) ศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา 2.2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ และ 2.3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 45 คน ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ แบบประเมินการคิดทางประวัติศาสตร์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 อภิปราย

* อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer of Social Studies Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address : pp_pises@yahoo.com

.....
ประเด็นความรู้เพื่อตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ที่สนใจศึกษา ขั้นที่ 2 สํารวจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเด็นที่ศึกษา ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากบริบททางประวัติศาสตร์ ขั้นที่ 4 สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงสาเหตุและผลกระทบโดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และมีการรับรองกิจกรรมการเรียนรู้ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการทดลองใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์พบว่า 2.1) ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์สูงขึ้น 2.2) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2.3) ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การสืบสวนทางประวัติศาสตร์/ การตีความทางประวัติศาสตร์/ การคิดทางประวัติศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop the activities of learning by focus on historical inquiry and interpretation. 2) study the results of the activities of learning which includes 2.1) compare the abilities to think historically before and after using the activities of learning. 2.2) study the abilities of historical thinking and 2.3) study the opinions of social studies students after using the activities of learning. The sample were 45 seconds year students, major in social studies, faculty of education, Silpakorn university in the second semester of academic year 2021. The research instruments were 1) lessons plan of the activities learning. 2) an assessment form of historical thinking and 3) a questionnaire of the opinions of social studies students towards the activities of learning. The data were analyzed by means, standard deviation, t -test for dependent and content analysis.

The research findings were revealed that:

1. The development of the activities learning by focus on historical inquiry and interpretation , there were 4 components by principle, objective, process learning and conditions of using activities learning which comprised of 4 steps, namely 1) discuss issues knowledge for historical questions, 2) survey and collect historical evidences data, 3) analysis interpretation data by historical perspectives, and 4) synthesis and representations data by causality and consequences by referring historical evidences. And the activities approved by experts.

2. The study of effectiveness of the activities learning revealed that 2.1) student' s had learning outcomes of historical thinking at higher level. 2.2) the abilities of historical thinking

.....
after using the activities of learning was at the level of .01 and 2.3) students' s opinions towards the activities of learning was at the highest level.

Keywords : Historical Inquiry/ Historical Interpretation/ Historical Thinking

บทนำ

โลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมากรุนั้น มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนสาระและวิธีการในการเรียนรู้ ซึ่งจากเดิมเป็นการสอนเนื้อหาสาระตามมาตรฐานมาเป็นการเน้นพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่ผู้เรียนควรได้รับหรือปฏิบัติได้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนอกจากการสอนให้นักเรียนมีความรู้เนื้อหาสาระแล้วยังต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้จนมีความสามารถทางความคิดและสมรรถนะต่าง ๆ และมีเจตคติที่ดีตามศาสตร์สาขาวิชาที่ได้เรียนรู้ ตลอดจนได้มีการปรับแนวทางและวิธีการจัดการเรียนรู้เป็นเชิงปฏิบัติการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนวิธีการเรียนรู้จนสามารถรู้และปฏิบัติในวิธีต่าง ๆ ไปจนถึงที่เป็นการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามที่ปรากฏข้อมูลในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 เมื่อพิจารณาแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาของไทยพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในโลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยยังคงมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสำนึกรักและภูมิใจในชาติของตนมากกว่าการสอนกระบวนการและทักษะการคิดอันเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนใช้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รัชนิกร หงษ์พันธ์ (Hongphanut, 2008: 223-224) และรวีวรรณ ภาคพรต และคณะ (Phakprot and et al, 2013)

การสำรวจงานวิจัยทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์นั้นพบว่า สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันทั้งของไทยและต่างประเทศมีอุปสรรคหลายประการในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีปัญหาร่วมกันที่สำคัญคือ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่คำนึงถึงสิ่งที่ผู้เรียนควรได้รับและที่สอดคล้องกับธรรมชาติหรือเป้าหมายของวิชาประวัติศาสตร์ (Berg, 2019: 54-71) และตลอดจนคุณภาพของครูที่จะส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ (จะสอนอะไรและสอนอย่างไร) การวัดประเมินผล และการใช้สื่อในการเรียนการสอนที่ไม่คำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน และทัศนคติในการเรียนของผู้เรียนที่มีสาเหตุของปัญหาสำคัญประการหนึ่งมาจากครูไม่ได้สอนในวิชาที่ตรงตามวุฒิการศึกษาของตน โดยเฉพาะในวิชาประวัติศาสตร์พบว่ามีครูจำนวนมากที่มีวุฒิการศึกษาอื่น ๆ แต่ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาประวัติศาสตร์ส่งผลให้ครูขาดความเข้าใจต่อธรรมชาติของวิชาประวัติศาสตร์จึงมุ่งสอนเนื้อหาสาระเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่มากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง อีกทั้งไม่ได้มีรูปแบบ วิธีการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับรายวิชา รวมทั้งผู้เรียนยังมักจะรอให้ครูเป็นผู้มีบทบาทในการคิดและตีความทางประวัติศาสตร์แล้วบอกความรู้ที่นั้น ๆ ให้ ซึ่งแท้จริงแล้วครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ในสาระสังคมศึกษา ควรได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้ในเนื้อหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ทั้งเชิงลึกและที่กว้างขวางเพียงพอและเรียนรู้วิธีการสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยจึงควรมีความเข้าใจตั้งแต่

.....
ธรรมชาติหรือหลักการเฉพาะของสาขาวิชา รวมถึงวิธีการทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์ด้วย วินัย พงศ์ศรีเพียร (Phongsripian, 2000: 1-7); (Hicks and Doolittle, 2008: 206; Keirn and Luhr, 2012) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในข้างต้นสอดคล้องกับผลการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยที่ได้สัมภาษณ์คณาจารย์และครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาจำนวน 10 คน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาประวัติศาสตร์ไม่น้อยกว่า 7-10 ปี สรุปผลการศึกษาได้ว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นยังเป็นการจัดการเรียนการสอนเน้นการบรรยายความรู้ตามเนื้อหาในแบบเรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาที่มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ในอดีตที่สามารถปรับใช้เพื่อปัจจุบันและอนาคตได้ จึงควรปรับการจัดการเรียนการสอนเป็นเชิงกระบวนการตั้งแต่เริ่มโดยการตั้งคำถาม แล้วใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการเรียนรู้ ตลอดจนการมีความรู้เกี่ยวกับหลักฐานประวัติศาสตร์ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งนอกจากเป็นทักษะความคิดที่ควรได้รับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แล้ว ผู้เรียนจะเกิดความคิดในลักษณะคิดพิจารณาถึงเหตุผลในการอธิบายความสำคัญ ความเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการสังเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลให้เห็นถึงความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคตด้วย

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในวิชาสังคมศึกษาได้มีการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ราวทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา ที่นอกจากมีเป้าหมายในการศึกษาให้ได้รับความรู้เนื้อหาสาระของเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (Historical Content or Historical Events) เพื่อให้มนุษย์เข้าใจตนเอง โดยใช้หลักฐานข้อเท็จจริงและการตีความ (Fact of Evidence and Interpretation) เป็นเครื่องมือสำคัญในการอธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ (Historical Account) แกมสุข นุ่มนนท์ (Numnon, 1984: 25); นิธิ เอียวศรีวงศ์ (Eosriwong, 1984: 67) และสมศักดิ์ ชูโต (Choto, 1984: 13) ในเวลาที่ผ่านมา 40 ปีมานี้ยังมีเป้าหมายให้ได้รับแนวคิดได้เรียนรู้แนวทางและวิธีการในการศึกษาด้วย โดยเฉพาะการเรียนรู้การคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Thinking) หรือให้ได้คิดอย่างประวัติศาสตร์ (Think Historically) ซึ่งเป็นความสามารถที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ (Historical Understanding) ว่า เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์นั้นข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตได้ถูกสร้างขึ้น (History is Constructed) หรือมีความเข้าใจที่ว่า สาระความรู้หรือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่ได้รู้และอ่านนั้นเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจากการสืบสวนและตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งหลายประเทศชั้นนำทางการศึกษาด้านประวัติศาสตร์และสังคมศึกษา เช่น สหราชอาณาจักรอังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และฝรั่งเศส ตลอดจนประเทศไทยนั้นได้ปรับและใช้หลักสูตรทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงอุดมศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในท้ายที่สุดว่า ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งที่ใช้ข้อมูลเรื่องราวในอดีตเพื่อให้มนุษย์ได้รู้จักและเข้าใจตนเองดังกล่าวแล้วยังสามารถประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในปัจจุบันได้ หากพัฒนาผู้เรียนให้ได้ฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้โดยเฉพาะการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์และทำให้ผู้เรียนมีการคิดทางประวัติศาสตร์อันเป็นความรู้ทักษะกระบวนการที่จำเป็นทางการศึกษาและเรียนรู้ในทุกระดับ และมีผลต่อความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

.....
ยิ่งขึ้นด้านความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ (Historical Knowledge Understanding) (Retz, 2016: 504; Seixas, 2017: 593; Wineburg, Reisman and Fogo, 2007: 146-148) ดังนั้น การพัฒนาทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ตั้งแต่ที่มาของความเข้าใจความรู้ทางประวัติศาสตร์ นักศึกษาวิชาชีพครูสังคมศึกษาที่กำลังจะเป็นครูสังคมศึกษาผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาจึงต้องได้เรียนรู้และรับการฝึกฝนการคิดทางประวัติศาสตร์ก่อนการวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ให้กับผู้เรียนระดับชั้นต่าง ๆ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูสังคมศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูสังคมศึกษาที่ได้เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์จะพบอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากนักศึกษาไม่เข้าใจในการคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Thinking) อันเป็นหลักการคิดพื้นฐานสู่ความเข้าใจถึงที่มาของการสร้างเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (Talin, 2015: 19) เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาเชิงลึกพบว่าประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียนการสอนและพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในที่มาของเรื่องราวประวัติศาสตร์ของนักศึกษาวิชาชีพครูสังคมศึกษาที่กำลังจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา เพราะการพัฒนาครูที่จะไปสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้มีความรู้ความเข้าใจต่อธรรมชาติของวิชา หลักการ แนวคิด วิธีการและสาระสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ได้อย่างแท้จริงจะช่วยแก้ไขปัญหาคงที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอน และนวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์ได้ต่อไปอีกด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับอุดมศึกษานอกจากให้นักศึกษามีความรู้ต่อเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ประวัติศาสตร์แล้ว ควรเน้นให้มีความรู้จากวิธีการสืบสวนและการตีความทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการสำรวจ สืบสวนข้อมูลจากหลักฐาน และอธิบายข้อเท็จจริงของเรื่องราวเหตุการณ์ตามบริบททางประวัติศาสตร์ที่มีการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลหลักฐานได้ เพื่อให้เกิดทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของการศึกษาด้านสังคมศึกษา (Social Studies Education) (Talin, 2015: 19-20; Wood, 2013: 8-10) อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการเป็นครูผู้ประกอบวิชาชีพครูสังคมศึกษาทั้งในส่วนของความรู้เชิงเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกับวิธีสอน และมีวิธีการแนวคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Content and Procedural Concept Knowledge) เพื่อที่จะได้มีความสามารถในการถ่ายทอด ฝึกฝน หรือใช้ในการจัดการเรียนรู้จนเกิดการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ควรได้รับการจากการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต่อไปได้ พรเพ็ญ ฮันตระกูล (Hantrakool, 2013: 326-347) รวิวรรณ ภาคพรต และคณะ (Phakprot and et al, 2013: 6) วินัย พงศ์ศรีเพียร (Phongsripien, 2000: 3-8); (Keirn and Luhr, 2012: 495-496; Viator, 2012: 198)

การคิดทางประวัติศาสตร์ (Historical Thinking) เป็นการแสดงออกถึงกระบวนการทางความคิดในความรู้และความเข้าใจต่อความรู้เนื้อหาประวัติศาสตร์ว่าเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้นเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากการศึกษาและตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การคิดทางประวัติศาสตร์จึงจำเป็นและมีบทบาทสำคัญทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติในการศึกษาประวัติศาสตร์ในลักษณะของการคิดหาเหตุผล เปรียบเทียบ

.....
การตีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยจากข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลักฐานหรือแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อการสรุปองค์ความรู้หรือการสร้างเนื้อหาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้ ซึ่งเป็น การแสดงผลหรือสิ่งที่ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้คิดอย่างประวัติศาสตร์ โดยกระบวนการสืบสวนทางประวัติศาสตร์ที่เน้นการศึกษาหลักฐานอันเป็นการแสดงถึงวิธีที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์และได้รับทั้งความรู้ กระบวนการวิธีการ และทัศนคติจากการเรียนรู้หรือปฏิบัติการประวัติศาสตร์ด้วย (Fallace, 2007: 20; Wineburg, Riemann and Fogo, 2007: 148)

การสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ (Historical Inquiry and Interpretation) เป็นวิธีการหนึ่งที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลและการอธิบายเหตุการณ์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามแต่ละยุคสมัยที่ได้ศึกษา และเป็นวิธีการทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของความเข้าใจในการศึกษาประวัติศาสตร์ว่าประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ถูกสร้าง (History is Constructed หรือ Historical Knowledge is Constructed) เพราะการสืบสวนและแปลความหมายทางประวัติศาสตร์สัมพันธ์กับเป้าหมายของความเข้าใจในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่กล่าวแล้วนั้นที่ว่าความรู้ทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นซึ่งยังสอดคล้องตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ (Historical Epistemology) และความเข้าใจเรื่องการตีความนั้นต้องการให้ผู้เรียนสะท้อนถึงการตัดสินใจในการตีความและยังเกี่ยวข้องกับการที่ครูต้องช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการทำงานที่เป็น การศึกษาทางประวัติศาสตร์ตามหลักวิชาด้วย (Barton and Levstik, 2003: 358-359; Chapman, 2011: 24; Rae, 2007: 1-2; Wood, 2013: 35-38)

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ควรแนะนำให้ผู้เรียนที่จะเป็นอนาคตครูผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติที่เน้นวิธีการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์จากการปฏิบัติในการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองและรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) เพื่อให้เกิดการคิดทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเหตุผลและวางอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงจากข้อมูลหลักฐานขั้นต้นและชั้นรอง เพื่อได้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้และเนื้อหาความรู้ประวัติศาสตร์ และเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองเป้าหมายของสาขาวิชาที่ควรทำให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนตั้งแต่ต้นในทุกระดับการศึกษา อีกทั้งยังช่วยพัฒนา นักศึกษาให้มีทั้งความรู้เนื้อหา ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ และเจตคติได้อย่างดี (Brown, 2009: 191-194; Keirn and Luhr, 2012: 494-495; Viator, 2012: 198) ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนจึงสนใจที่จะพัฒนา นักศึกษาสาขาสังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ ให้มีความรู้ความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ ในการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์และเพื่อการประยุกต์ใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ดังนี้

2.1 ศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา

2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

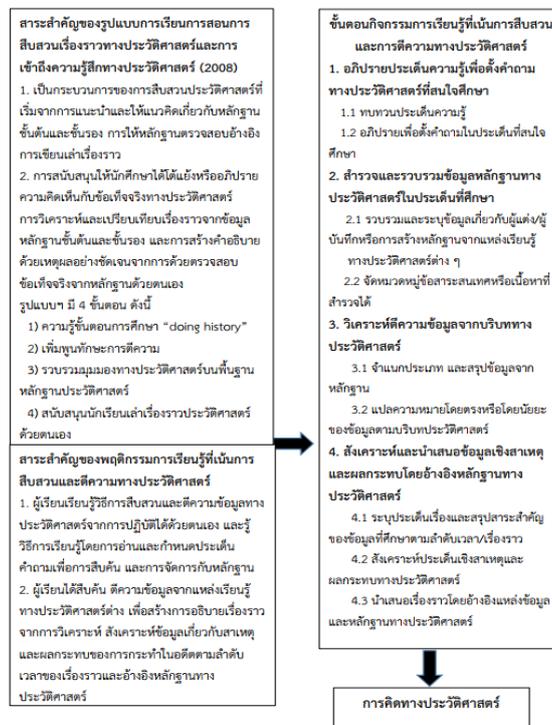
2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ **กรอบแนวคิดในการวิจัยการสืบสวนและการตีความทางประวัติศาสตร์**

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและลักษณะของการสืบสวนและการตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อสังเคราะห์เป็นลักษณะของการสืบสวนทางประวัติศาสตร์กับลักษณะของการตีความทางประวัติศาสตร์ ทำให้ได้ลักษณะของการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ แล้วจึงนำผลการสังเคราะห์หลักการของขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและการตีความทางประวัติศาสตร์ฯ จากการศึกษาสาระสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนการสืบสวนเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และการเข้าถึงความรู้ลึกทางประวัติศาสตร์ของ (Rae, 2007) อันประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ความรู้ขั้นตอนการศึกษา หรือ กระบวนการของการปฏิบัติการทางประวัติศาสตร์ (Teach Procedural Knowledge (The Process of “Doing” History)) (2) เพิ่มทักษะการตีความหรือแปลความหมาย (Enhances Interpretative Skills) (3) ฝึกฝนมุมมองทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (Cultivates Historical Perspectives Based Upon Evidentiary History) และ (4) สนับสนุนให้นักเรียนเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตนเอง และสาระสำคัญของพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ จากนั้นพัฒนาขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา โดยการนำหลักการของขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้แล้วสังเคราะห์เป็นขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ฯ ซึ่งได้ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ ดังนี้ 1) อภิปรายประเด็นความรู้เพื่อตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ที่สนใจศึกษา 1.1) ทบทวนประเด็นความรู้ 1.2) อภิปรายเพื่อตั้งคำถามในประเด็นที่สนใจศึกษา 2) สํารวจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเด็นที่ศึกษา 2.1) รวบรวมและระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง/ผู้บันทึกหรือการสร้างหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ 2.2) จัดหมวดหมู่ข้อสาระสนเทศหรือเนื้อหาที่สำรวจได้ 3) วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากบริบททางประวัติศาสตร์ 3.1) จำแนกประเภท และสรุปข้อมูลจากหลักฐาน 3.2) แปลความหมายโดยตรงหรือโดยนัยยะของข้อมูลตามบริบทประวัติศาสตร์ 4) สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงสาเหตุและ

.....
ผลกระทบโดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 4.1) ระบุประเด็นเรื่องและสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ศึกษาตามลำดับเวลา/เรื่องราว 4.2) สังเคราะห์ประเด็นเชิงสาเหตุและผลกระทบทางประวัติศาสตร์ และ 4.3) นำเสนอเรื่องราวโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบหลักของการคิดทางประวัติศาสตร์จากนักวิชาการและจากสถาบันการศึกษาชั้นนำ 5 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์กลางแห่งชาติเพื่อประวัติศาสตร์ในโรงเรียน มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (National Center for History in Schools, 1996) 2) (Wineburg, 2001; Rosenzweig and Wineburg, 2008) 3) (Seixas, 2006) 4) (American Historical Association of California State University, 2007) และ 5) (Roy Rosenzweig Center for History and New Media, 2011) นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้แนวคิดและลักษณะองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์แล้วนำมากำหนดเป็นความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางความคิดที่ได้เรียนรู้เพื่อความเข้าใจที่มีต่อการสร้างและที่มาของความรู้เรื่องราว เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผลการสังเคราะห์แนวคิดและองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์จากทั้ง 5 แห่งข้างต้นทำให้ได้ลักษณะของความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์เพื่อการวัดประเมิน 4 ข้อ อันประกอบด้วย 1) การคิดตามลำดับเวลาในเหตุการณ์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 2) การระบุแหล่งข้อมูลและการอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อมโยงกันทางประวัติศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ตีความตามบริบททางประวัติศาสตร์ 4) การคิดวิเคราะห์ประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ จากแนวคิด และหลักการข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 - 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 รวมนักศึกษา จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา สนใจเลือกเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์ และเป็นรายวิชาเอกตามหลักสูตรสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 เป็นการลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามชั้นปี จำนวน 45 คน

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) และการออกแบบให้เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) การผสมผสานข้อมูลใช้วิธี Embed the Design ให้ความสำคัญของข้อมูล 2 ประเภทไม่เท่ากัน ข้อมูลเชิงคุณภาพมีมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณ (Creswell and Clark, 2011: 67) โดยประยุกต์ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน The One Group Pretest-Posttest Design มาเรียม นิลพันธ์ (Nillapun, 2012: 144); (Tuckman, 1999: 160) รายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย The One-Group Pretest-Posttest Design

สอบก่อน		ทดลอง		สอบหลัง
T ₁		X		T ₂
T ₁	แทน	การทดสอบวัดความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์		
		ก่อนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์		
X	แทน	การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทาง		
		ประวัติศาสตร์		
T ₂	แทน	การทดสอบวัดความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์		
		หลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์		

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ 2) แบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 แผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ รายวิชา 467 231 ประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 อภิปรายประเด็นความรู้ เพื่อตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ที่สนใจศึกษา ขั้นที่ 2 สืบค้นและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในประเด็นที่ศึกษา ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากบริบททางประวัติศาสตร์ ขั้นที่ 4 สังเคราะห์และนำเสนอ ข้อมูลเชิงสาเหตุและผลกระทบโดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีจำนวน 2 ชุด ใช้เวลาในการเรียน 15 – 18 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ทั้งหมด 6 สัปดาห์ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยนำแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Context Validity) รวมทั้งสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับในการประเมินความสอดคล้อง โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อย และระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (Best and Kahn, 1986: 181-182, 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มากที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ รายวิชา 467 231 ประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 ชุด พบว่ามีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 4.96 โดยคะแนนอยู่ระหว่าง 4.20-4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.08 พิจารณาค่าความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 แปลความได้ว่าแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดและสามารถนำไปใช้ทดลองได้ จากนั้นผู้วิจัยนำแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเอกสังคมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์เรื่องประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยและประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาเป็นแบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนที่แสดงออกโดยการปฏิบัติจากใบงานหรือชิ้นงานและหรือรายงานผลที่ผู้เรียนได้ศึกษาที่มาจากกรณีวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดหลักของการคิดทางประวัติศาสตร์โดยผู้วิจัย มีองค์ประกอบของ

.....
การคิดทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ 1) การคิดตามลำดับเวลาในเหตุการณ์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 2) การระบุแหล่งข้อมูลและการอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อมโยงกันทางประวัติศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ตีความตามบริบททางประวัติศาสตร์ และ 4) การวิเคราะห์ประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Context Validity) และสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับในการประเมินความสอดคล้อง โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อย และระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (Best and Kahn, 1986: 181-182, 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มากที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ พบว่ามีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 5.00 โดยคะแนนอยู่ระหว่าง 4.60-4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.08 พิจารณาค่าความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 แปลความได้ว่าแบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับมากที่สุดและสามารถนำไปใช้ทดลองได้ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่าความยากง่าย (p) ของแบบประเมินได้ค่าระหว่าง 0.44 – 0.75 โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ได้ค่าระหว่าง 0.25 – 0.50 โดยใช้เกณฑ์อำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป เพื่อหาค่าระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า ข้อสอบมีความยากระดับปานกลาง มีอำนาจจำแนกระดับดี และผ่านเกณฑ์ในการนำไปใช้ได้

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ โดยสอบถามความคิดเห็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 บรรยากาศการเรียนรู้ ด้านที่ 2 เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Context Validity) และสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับในการประเมินความสอดคล้อง โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมมาก ระดับ 3

.....
หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อย และระดับ 1
หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลมาแปลความหมายตาม
เกณฑ์ ดังนี้ (Best and Kahn, 1986: 181-182, 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม น้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสม มากที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวน
และตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ พบว่ามีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 4.87 โดยคะแนน
อยู่ระหว่าง 4.80-5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.45 พิจารณาค่าความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่
3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 แปลความได้ว่า แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม
การเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์มีความสอดคล้อง/
เหมาะสมในระดับมากที่สุดและสามารถนำไปใช้ทดลองได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทาง
ประวัติศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาที่สร้างขึ้น ไปใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยวิธีการดำเนินการดังนี้

4.1 ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้ชี้แจงหลักการ เหตุผลและประโยชน์ของการวิจัยให้กับนักศึกษาที่เป็น
กลุ่มทดลอง พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและ
ตีความทางประวัติศาสตร์วิธีการเรียนการสอน เพื่อให้ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์
สูงสุด

4.2 นำแบบวัดความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวน
และตีความทางประวัติศาสตร์ ฯ ซึ่งสร้างไปทดสอบก่อนเรียนกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการทดลองใช้
กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ ฯ โดยจัดการเรียนการสอนตามแผนกิจกรรม
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการทดลองสอน ประกอบด้วย
การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) อภิปรายประเด็นความรู้เพื่อตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ที่สนใจศึกษา

1.1) ทบทวนประเด็นความรู้

1.2) อภิปรายเพื่อตั้งคำถามในประเด็นที่สนใจศึกษา

2) สำรวจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเด็นที่ศึกษา

2.1) รวบรวมและระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง/ผู้บันทึกหรือการสร้างหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้

.....
ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ

2.2) จัดหมวดหมู่ข้อสาระสนเทศหรือเนื้อหาที่สำรวจได้

3) วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากบริบททางประวัติศาสตร์

3.1) จำแนกประเภท และสรุปข้อมูลจากหลักฐาน

3.2) แปลความหมายโดยตรงหรือโดยนัยยะของข้อมูลตามบริบทประวัติศาสตร์

4) สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงสาเหตุและผลกระทบโดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์

4.1) ระบุประเด็นเรื่องและสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ศึกษาตามลำดับเวลา/เรื่องราว

4.2) สังเคราะห์ประเด็นเชิงสาเหตุและผลกระทบทางประวัติศาสตร์

4.3) นำเสนอเรื่องราวโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์

4.3 หลังจากการดำเนินการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมก่อนเรียนแล้วสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจการการจัดการเรียนรู้ ๆ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบคะแนนการคิดทางประวัติศาสตร์ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังดำเนินการทดลอง (Posttest) โดยใช้การทดสอบค่า t แบบไม่เป็นอิสระ (t-test for dependent)

5.2 ศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังดำเนินการทดลอง (Posttest) โดยใช้การทดสอบค่า t แบบไม่เป็นอิสระ (t-test for dependent)

5.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจการการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ ๆ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการ

1) เตรียมความพร้อมและกระตุ้นความสนใจใฝ่เรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยการทบทวนประเด็นและความรู้เดิมเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และตั้งคำถามนำเพื่อให้ได้อภิปรายร่วมกันที่นำไปสู่การเสนอประเด็นหรือกำหนดข้อคำถามทางประวัติศาสตร์ในเรื่องราวที่สนใจศึกษา

2) การแนะนำวิธีการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์จากการอ่านข้อมูลหรือศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และการสืบค้นจากการรวบรวมแหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ตามประเด็นที่ศึกษา

3) การสืบค้นและตีความข้อมูลที่เป็นการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเรื่องราวเหตุการณ์จากหลักฐานชั้นต้นและชั้นรองโดยคำนึงถึงบริบทและลำดับเวลาของเหตุการณ์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์นั้น

4) การสังเคราะห์และสร้างการอธิบายความรู้เรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของการกระทำในอดีตโดยอ้างอิงแหล่งและข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ขั้นตอนของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 อภิปรายประเด็นความรู้เพื่อตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ที่สนใจศึกษา

1) ครูตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ต้องการศึกษา และทบทวนประเด็นและความรู้เดิมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และแนะนำความรู้ใหม่เกี่ยวกับแหล่งและข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้คำถามในการอภิปราย

2) นักเรียนร่วมกันอภิปรายและทบทวนความรู้เกี่ยวกับวิธีการศึกษาและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อเสนอหรือกำหนดประเด็นคำถามเพื่อการศึกษาต่อไป

3) นักเรียนอ่านข้อมูลและสรุปประเด็นจากหลักฐานที่ศึกษาเพื่อร่วมกันเสนอหรือกำหนดประเด็นคำถามเพื่อการศึกษาต่อไป

ขั้นที่ 2 สืบค้นและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเด็นที่ศึกษา

1) ครูเตรียมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์และแนะนำวิธีการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ตลอดจนแนะนำแหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์แก่นักศึกษาตามประเด็นเรื่องที่ศึกษา

2) นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ตามประเด็นที่ศึกษาแล้วให้เตรียมนำข้อสารสนเทศที่ได้มาจำแนกเนื้อหาลงในตารางที่ 1 ตารางสืบค้น จำแนกประเภท ดีความและสรุปสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐาน เพื่อแสดงถึงการสำรวจ รวบรวม ระบุและจำแนกประเภทหลักฐาน และตีความแล้วสรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานแต่ละชั้น สำหรับใช้ประกอบการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากบริบททางประวัติศาสตร์

1) ครูสรุปสาระความรู้เกี่ยวกับที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของประวัติศาสตร์

2) นักเรียนระบุและจำแนกประเภทของหลักฐานพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากผู้แต่งหรือบุคคลมีหลักฐานถูกสร้างขึ้น

3) นักเรียนได้นำข้อมูลจากหลักฐานแต่ละชนิดมาตีความหรือแปลความหมายตามลายลักษณ์อักษรหรือตีความหมายโดยนัยจากการพิจารณาเกี่ยวกับผู้แต่ง และสรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานแต่ละชนิดลงในตารางที่ 1 ตารางสืบค้น จำแนกประเภท ดีความและสรุปสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐาน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงสาเหตุและผลกระทบโดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1) นักเรียนอภิปรายหรือเสนอประเด็นและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความรู้ประวัติศาสตร์ที่ได้รับจากการศึกษาโดยนำข้อมูลจากตารางที่ 1 โดยเฉพาะในส่วนประเภทและเนื้อหาข้อมูลจากหลักฐานมาจำแนกวิเคราะห์ แล้วสังเคราะห์และสรุปเป็นประเด็นสาระสำคัญตามลำดับเวลาของเหตุการณ์เรื่องราว ลงในตารางที่ 2

.....
ตารางสังเคราะห์ประเด็นและสาระสำคัญเพื่ออธิบายเหตุการณ์เรื่องราวตามลักษณะการคิดทางประวัติศาสตร์และเตรียมตอบคำถามหรืออธิบายเนื้อหาเชิงประเด็นสาเหตุและผลกระทบทางประวัติศาสตร์

2) ครูตั้งคำถามนำและให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยสาเหตุและผลกระทบเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตามยุคสมัยหรือประเด็นที่ศึกษาพร้อมอ้างอิงหลักฐานต่าง ๆ ประกอบอย่างชัดเจน โดยการให้ร่วมกันศึกษาใบงานของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความสัมพันธ์ของการศึกษาข้อมูลจากหลักฐานกับพัฒนาการความเจริญด้านต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1) การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ในระยะก่อนการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีประเมินจากแบบวัดประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2) การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ในระยะหลังการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีประเมินจากแบบวัดประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ผลการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 467 231 ประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์ จำนวน 45 คน ซึ่งมาจากการเลือกแบบเจาะจงเพื่อประเมินคุณภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ๆ ที่พัฒนาขึ้น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประการ ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ผลการประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ตามพฤติกรรมที่แสดงออกและประเมินได้จากการปฏิบัติในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยตามที่ได้รับมอบหมายจำนวน 2 เรื่อง ตามแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินผลความสามารถของผู้เรียนทางความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ เป็น 2 ระยะ และได้ผลดังนี้ ระยะที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.04, S.D. เท่ากับ 0.54 และ ระยะที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.76, S.D. เท่ากับ 0.28 แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

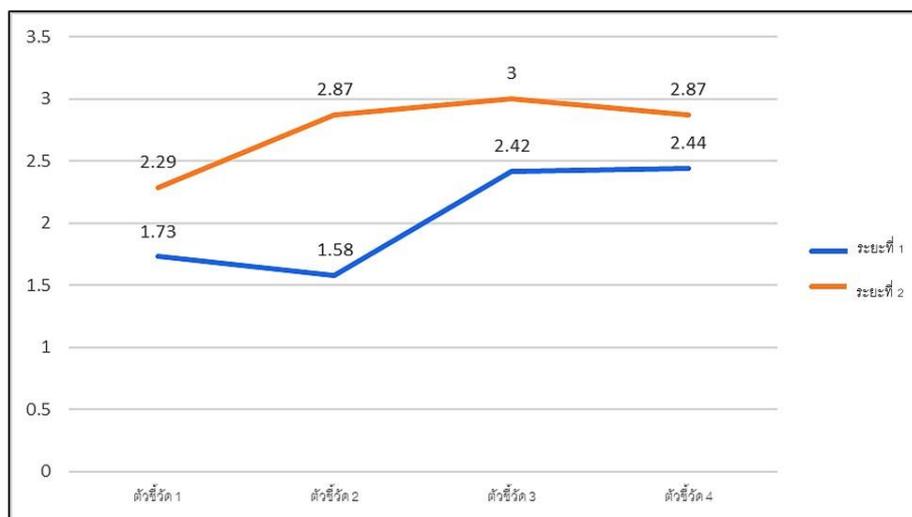
ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาทั้ง 2 ระยะ

การคิดทางประวัติศาสตร์	คะแนนเต็ม	ระหว่างเรียนรู้					ความหมาย	ค่าเฉลี่ยรวม	ลำดับ
		ระยะที่ 1		ความหมาย	ระยะที่ 2				
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการคิดตามลำดับเวลาในเหตุการณ์เรื่องราวทาง	3	1.73	0.44	ปานกลาง	2.29	0.45	ปานกลาง	2.01	4

การคิดทางประวัติศาสตร์	คะแนนเต็ม	ระหว่างเรียนรู้						ความหมาย	ค่าเฉลี่ยรวม	ลำดับ
		ระยะที่ 1		ความหมาย	ระยะที่ 2		ความหมาย			
		\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.				
ประวัติศาสตร์										
2. ด้านการระบุแหล่งข้อมูลและการอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อมโยงกันทางประวัติศาสตร์	3	1.58	0.49	ปานกลาง	2.87	0.34	มาก	ปานกลาง	2.22	3
3. ด้านการวิเคราะห์ตีความตามบริบททางประวัติศาสตร์	3	2.42	0.49	ปานกลาง	3.00	0.00	มาก	มาก	2.71	1
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์	3	2.44	0.72	ปานกลาง	2.87	0.34	มาก	มาก	2.65	2
โดยรวม		2.04	0.54	ปานกลาง	2.76	0.28	มาก	ปานกลาง	2.39	

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาส่งผลต่อความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ มีรายละเอียดตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 2 ความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ จำนวน 2 ระยะ

จากตารางที่ 1 และแผนภาพที่ 2 แสดงผลการศึกษาศักยภาพความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ จำนวน 45 คน ใช้การวัด 2 ระยะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยในระยะที่ 1 เท่ากับ 2.04 (S.D. = 0.54) ระยะที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 (S.D. = 0.28) สรุปได้ว่า นักศึกษาสาขาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์มีคะแนนความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์สูงขึ้น

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ตามข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์

การทดสอบ	จำนวนนักศึกษา (N)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t - test	sig
ก่อนเรียน	45	8.71	2.55	17.058	.000*
หลังเรียน	45	14.59	1.33		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 14.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.33 ($\bar{X} = 14.5$, S.D. = 1.33) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 8.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.55 ($\bar{X} = 8.71$, S.D. = 2.55)

2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ ผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฯ พบว่า นักศึกษาสาขาสังคมศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้เรียนมีความคิดเห็นในรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 (ข้อ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลและความน่าเชื่อถือก่อนการนำไปใช้ตีความและอ้างอิง ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) ลำดับที่ 2 (ข้อ 1) บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้และอภิปรายเพื่อเสนอหรือตั้งคำถามในประเด็นที่สนใจศึกษา ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) ลำดับที่ 3 (ข้อ 9) กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน และ (ข้อ 15) กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีแนวทางเพื่อการประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่เน้นการสืบสวนและตีความจากหลักฐานต่อไปได้ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.49) ตามข้อมูลในตารางที่ 3 ดังนี้

รายละเอียดการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
1. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้และอภิปรายเพื่อเสนอหรือตั้งคำถามในประเด็นที่สนใจศึกษา	4.78	0.42	มากที่สุด	2
2. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน	4.31	0.63	มาก	12

รายละเอียดการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
3. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ	4.62	0.61	มากที่สุด	6
ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้				
4. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดเกี่ยวกับเวลาทางประวัติศาสตร์	4.51	0.65	มากที่สุด	11
5. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลและความน่าเชื่อถือก่อนการนำไปใช้ตีความและอ้างอิง	4.87	0.34	มากที่สุด	1
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้จำแนกและตีความหมายของข้อมูลตามบริบททางประวัติศาสตร์	4.60	0.53	มากที่สุด	7
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจถึงที่มาของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องมากขึ้น	4.67	0.56	มากที่สุด	4
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมด้านเนื้อหาเวลาและการประเมินผลในการเรียนรู้	4.31	0.66	มาก	13
9. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน	4.73	0.49	มากที่สุด	3
10. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากการปฏิบัติกิจกรรม	4.56	0.62	มากที่สุด	9
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากวิธีการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์	4.67	0.56	มากที่สุด	4
12. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสืบสวนและตีความเพื่อสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยตนเอง	4.64	0.56	มากที่สุด	5
13. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาใช้วิธีการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างคงทนและมีความหมายได้ด้วยตนเอง	4.53	0.62	มากที่สุด	10
14. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีความรู้และเกิดกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์	4.56	0.54	มากที่สุด	8
15. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีแนวทางเพื่อการประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่เน้นการสืบสวนและตีความจากหลักฐานต่อไปได้	4.73	0.49	มากที่สุด	3
รวมทั้งหมด	4.61	0.55	มากที่สุด	

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์นั้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีคุณภาพด้านความตรงเชิงโครงสร้างเชิงเนื้อหาเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้ เนื่องจากขั้นตอนของกิจกรรมได้ผ่านความเห็นชอบและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและมีการดำเนินการในการพัฒนาหรือออกแบบสร้างขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การนำข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นที่คาดหวังในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาโดยเฉพาะที่

.....
เป็นคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีบทบาทในการผลิตครูสังคมศึกษาและประวัติศาสตร์ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ลักษณะหรือองค์ประกอบของการคิดทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนแนวคิดหรือแนวทางการใช้สื่อ และการวัดประเมินผลของการคิดทางประวัติศาสตร์จากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ พบว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งนอกจากเป็นทักษะความคิดที่ควรได้รับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แล้ว ผู้เรียนจะเกิดความคิดในลักษณะคิดพิจารณาถึงเหตุผลในการอธิบายความสำคัญ ความเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัยให้เกิดการวิเคราะห์ การตีความข้อมูลและการวิเคราะห์สังเคราะห์เชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ที่เป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์นั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาและเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ Bruner (1977: 31 cited in Jones, 2011: 176) ได้กล่าวถึงกระบวนการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักการศึกษ วัตถุประสงค์ของวิชาประวัติศาสตร์ว่าได้ประยุกต์แนวคิดในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติแบบเดียวกับการค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์กับแหล่งข้อมูลจริง แล้วเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้และวิธีการแสวงหาจนได้ความรู้ นั้น ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นการศึกษาที่เน้นการประยุกต์ใช้วิธีการศึกษาและการทำงานของนักประวัติศาสตร์โดยเฉพาะการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำหนดประเด็นคำถามสำคัญ การสำรวจ และรวบรวมข้อมูลหลักฐานโดยการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตีความหลักฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลให้ผู้เรียนสามารถสร้างเรื่องเล่าหรืออธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในมุมมองของตนเองได้อย่างชัดเจนจากการได้พัฒนาทักษะการอ่านจากการใช้เอกสารชั้นต้นในการศึกษา ซึ่งส่งผลสะท้อนถึงการพัฒนานของวิธีสอนที่มุ่งให้เกิดการคิดทางประวัติศาสตร์และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นทางประวัติศาสตร์ในชั้นเรียนด้วย (Rae, 2007) ตลอดจนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในการเรียนรู้และเข้าใจว่าประวัติศาสตร์เป็นการศึกษา ตีความ เพื่ออธิบายอดีตเป็นเรื่องราวที่เป็นการจัดให้เป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษาและมีผลสะท้อนถึงกิจกรรมที่แสดงออกทางความคิดโดยการสังเคราะห์ข้อสารสนเทศและอ้างอิงเหตุผลที่ได้พิจารณาความน่าเชื่อถือและมุมมองทางความคิดจากการตีความที่สะท้อนถึงความเข้าใจยุคสมัย (Barton and Levstik, 2003; Levstik and Barton, 2011: 6) ดังนั้นการสอนและการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไม่ใช่เรื่องการบอกเล่าหรือการบอกต่อกันมา หากผู้เรียนได้เรียนรู้ในเชิงการปฏิบัติทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา (Doing of History) ครูจึงควรสามารถให้หลักการ แนวทางที่ชัดเจนในกระบวนการสืบสวนสอบสวนซึ่งเป็นวิธีการที่ตอบสนองทั้งในเรื่องของทักษะและความรู้เนื้อหาในการปฏิบัติเพื่อการสอนและการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ได้แก่ 1) ตั้งคำถามอย่างระมัดระวัง 2) จัดให้ผู้เรียนได้พิจารณาหรือประเมินหลักฐาน แล้วให้หลักฐานขั้นต้นหรือชั้นรองยืนยันมุมมองหรือนำไปสู่การตั้งคำถามเพื่อพัฒนามุมมองใหม่บนพื้นฐานของหลักฐานซึ่งเป็นกระบวนการสืบสวนที่เน้นการใช้หลักฐานที่นำไปสู่การถามคำถามที่เป็นมุมมองของผู้เรียนและให้ได้ถามในสิ่งที่อ้างอิงกับต้นฉบับหรือเป็นการเน้นให้ตอบคำถามโดยใช้หลักฐานทั้งหมดในการอธิบายอย่างชัดเจน แล้วลงข้อสรุป 4) วิธีการ

.....
สืบสวนสามารถแนะนำแก่ผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการสำรวจตำนานทางประวัติศาสตร์ เช่น ให้ได้เรียนรู้เพื่อหาข้อสนับสนุนมุมมองของผู้เรียนเองอย่างชัดเจนถึงความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกันของเงื่อนไขและเวลา และ 5) ระบุแหล่งข้อมูลซึ่งเป็นความท้าทายอย่างมากต่อครูในการใช้วิธีการสืบสวนที่จะค้นหาหลักฐานเอกสารที่ถูกต้องโดยใช้ฐานข้อมูล (Hicks and Doolittle, 2008; Lazar, 2011)

2. ผลการศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาและศึกษาศาสตร์
ความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์

2.1 ผลการศึกษาความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 โดยศึกษาจากความสามารถในการคิดทางประวัติศาสตร์ที่ได้มาโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดหลัก อันประกอบด้วยลักษณะหรือที่เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของการคิดทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ 1) การคิดตามลำดับเวลาในเหตุการณ์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 2) การระบุแหล่งข้อมูลและการอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อมโยงกันทางประวัติศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ตีความตามบริบททางประวัติศาสตร์ และ 4) การวิเคราะห์ประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์
ประวัติศาสตร์ที่ได้จากงานเขียนหรือผลงานที่เกิดจากการตอบคำถามในใบงานและการตอบคำถามประเด็นที่สนใจศึกษา เพราะมีการอธิบายหรือคำตอบที่ได้นั้นเป็นการสร้างความรู้หรือตอบคำถามในประเด็นที่ศึกษานั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การเรียบเรียงเป็นงานเขียนออกมาได้โดยมีการอธิบายที่มีมุมมองให้เหตุผลที่อ้างอิงข้อมูลจากหลักฐานโดยเฉพาะในประเด็นสาเหตุและผลสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุ จุดมุ่งหมาย หรือข้อจำกัดในการกระทำและผลสืบเนื่องของการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสาเหตุและผลสืบเนื่องของเรื่องราวเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกันบนพื้นฐานของข้อมูลหลักฐานนั้นแสดงถึงการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นนั้น (Monte-Sano, 2011) และยังสอดคล้องกับข้อค้นพบจากการวิจัยที่ว่า การคิดทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาครูเพราะครูควรมีความรู้ในวิธีการของการเป็นสิ่งจำเป็นที่กำหนดเพื่อพัฒนาสร้างความรู้เนื้อหาและวิธีการซึ่งจำเป็นต่อการออกแบบการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจประวัติศาสตร์แก่ผู้เรียน (Fillpot, 2012; Lesh, 2011) ตลอดจนต้องสนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้เรื่องการคิดทางประวัติศาสตร์ที่เห็นได้จากผลงานที่สะท้อนถึงการคิดทางประวัติศาสตร์ว่ามีแนวคิด มีความรู้ตามหลักวิชาโดยเฉพาะที่ได้จากการฝึกตีความเพื่อการสร้างหรืออธิบายเรื่องราวความรู้ตามที่ได้ศึกษา (Keim and Luhr, 2012; Sheehan 2013)

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาสังคมศึกษาต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นที่พึงพอใจต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ในระดับมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความคิดเห็นด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากหลักฐานที่สำรวจและตีความได้มาจัดกลุ่มประเด็นหรือหัวข้อเรื่องมาสังเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

.....
หรือสร้างความรู้โดยการเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อตอบคำถามตามประเด็นที่สนใจศึกษาหรือสร้างเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้ นอกจากนี้ต้องตอบคำถามเพื่อทบทวนความรู้ความจำสาระสำคัญที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาประวัติศาสตร์ในชั้นเรียนด้วยซึ่งจากผลงานการเขียนตอบข้อความที่สนใจศึกษาและการตอบข้อความในการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน (ใบงาน) นั้นแสดงถึงการคิดทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนโดยเฉพาะการเขียนอธิบายเรื่องราวข้อมูลจากการวิเคราะห์ตีความเชิงสาเหตุและผลกระทบที่ได้มีการระบุและเรียงลำดับเวลา ตลอดจนการอ้างอิงแหล่งข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันด้วยนั้นสอดคล้องกับผลการศึกษา ที่ว่าการสืบสวนและตีความประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับการที่ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่มากกว่าจากที่เคยเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของอดีตแก่นักเรียนโดยหวังให้นักเรียนจดจำและเล่าเรื่องนั้นกลับมาเป็น 1) ผู้เรียนควรเรียนรู้ว่าเรื่องราวประวัติศาสตร์) แต่เริ่มแรกกว่าได้พัฒนาอย่างไร 2) ผู้เรียนได้สำรวจหรือสืบสวนทางประวัติศาสตร์ 3) ผู้เรียนได้วิเคราะห์และตีความหลักฐานขั้นต้น และ 4) ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการสร้างเรื่องราวเนื้อหา ซึ่งเมื่อได้พัฒนาผู้เรียนในการตั้งคำถามเกี่ยวกับอดีต แนะนำหลักฐานขั้นต้นและชั้นรองที่หลากหลายเพื่อตอบคำถามเหล่านั้น แล้วผู้เรียนได้เปรียบเทียบและแลกเปลี่ยนมุมมองโดยการอภิปรายให้เหตุผลและในท้ายที่สุดการถกเถียงโต้แย้ง (Debate) การเสนอบทความหรือผลงาน (Barton and Levstik, 2003)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนต้องเตรียมตนเองให้พร้อมทั้งในด้านความรู้ทางเนื้อหาเรื่องราวประวัติศาสตร์และแหล่งสืบค้น ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแหล่งสืบค้นและหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อการแนะนำวิธีการในการตั้งคำถาม การแนะนำการเข้าถึงแหล่งสืบค้นและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทต่าง ๆ เพื่อการตอบคำถามตามประเด็นที่ศึกษาหรือสร้างความรู้ประวัติศาสตร์ด้วยตนเองได้ต่อไปตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ ฯ

1.2 การนำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสวนและตีความทางประวัติศาสตร์ ฯ ไปใช้ ผู้สอนควรแนะนำผู้เรียนตั้งแต่ต้นถึงนิยามความหมาย วิธีการศึกษา และลักษณะหรือองค์ประกอบเชิงพฤติกรรมของการคิดทางประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัยและระดับชั้นของผู้เรียน โดยเฉพาะต้องเน้นการนำหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาตีความจนได้ความรู้เนื้อหาที่สะท้อนถึงการคิดทางประวัติศาสตร์ในแต่ละองค์ประกอบด้วย

1.3 ผู้สอนต้องแนะนำการถามและการตั้งประเด็นคำถามให้อยู่ในขอบเขตที่ศึกษาได้ตามเงื่อนไขข้อจำกัดด้านเวลา หลักฐานและเนื้อหาความรู้ที่ต้องสอดคล้องกัน ตลอดจนแนะนำวิธีการตีความตามลายลักษณ์อักษรและการตีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย อาทิ แนะนำการตีความที่ต้องพิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของหลักฐานในด้านผู้บันทึกหลักฐานเวลา และสถานที่ที่เกิดเรื่องราวหรือยุคสมัยเรื่องราวเหตุการณ์ที่ศึกษาวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบทางประวัติศาสตร์นั้น

2. ข้อเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมความสนใจใฝ่เรียนรู้และการปฏิบัติการเรียนรู้ให้ได้เกิดความรู้ด้วยตนเองด้วยเพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการในการจัดการเรียน

.....
การสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ตาม
ลักษณะเฉพาะของแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภทต่อไป

2.2 ควรศึกษาความรู้และแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบหรือกิจกรรม
การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับวิชาอื่นในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นต้น เพื่อพัฒนาทักษะหรือสมรรถนะที่ผู้เรียนควรได้รับ
อื่น ๆ ด้วย อาทิ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การรู้เท่าทันสื่อ ความเป็นพลเมือง ความเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น

References

- American Historical Association of California State University. (2007). **Five C's of Historical Thinking**. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://www.historians.org/research-and-publications/perspectives-on-history/january-2007/what-does-it-mean-think-historically>
- Barton, K. C. and Levstik, L. S. (2003). "Why Don't More History Teachers Engage Students in Interpretation?". **Social Education** 67(6): 358-358.
- Berg, C. W. (2019). "Why Study History? An Examination of Undergraduate Students' Notions and Perceptions about History". **Historical Encounters** 6(1): 54-71.
- Best, J. W. and Kahn, J. (1986). *Research in Education* (4th ed). **Delhi: Prentice-Hall of India Pvt. Ltd.**
- Brown, S. D. (2009). "History Circles: The Doing of Teaching History". **The History Teacher** 42(2): 191-203.
- Chapman, A. (2011). **Understanding Historical Knowing: Evidence and Accounts In the Future of the Past: Why History Education Matters**. Nicosia: AHDR.
- Chuto, S. (1984). "History" In **Philosophy of History**. Bangkok: Foundation for the Social Sciences and Humanities Textbook Project. (in Thai)
- Creswell, J. W. and Clark, V. L. P. (2011). **Designing and Conducting Mixed Methods Research**. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Eosriwong, N. (1984). "History and Historical Research" In **Philosophy of History**. Bangkok: Foundation for the Social Sciences and Humanities Textbook Project. (in Thai)
- Fallace, T. D. (2007). "Second Graders Thinking Historically: Theory into Practice". **Journal of Social Studies Research** 32(1): 44-53.
- Fillpot, E. (2012). "Historical Thinking in the Third Grade". **The Social Studies** 103(5): 206-217. [Online]. Retrieved March 1, 2022, from <https://doi.org/10.1080/00377996.2011.622318>

-
- Hicks, D. and Doolittle, P. E. (2008). “Fostering Analysis in Historical Inquiry Through Multimedia Embedded Scaffolding”. **Theory and Research in Social Education** 36(3): 206-232. [Online]. Retrieved March 1, 2022, from <https://doi.org/10.1080/00933104.2008.10473373>
- Hantrakool, P. (2013). “ Teaching Technique and Using Teaching Innovation in History” . **In History, Religion, Culture, and Education: A Collection of Thai Studies Articles to Recall Professor Ishii Yoneo**. Edited by C. Natsupa and C. Soontravanich. Bangkok: Dansutta Printing. (in Thai)
- Hongphanut, R. (2008). “Competencies of History Teachers in an Era of Change” . **Journal of Education Studies** 37(1): 215-228. (in Thai)
- Jones, A. (2011). “Teaching History at University Through Communities of Inquiry”. **The Australia Historical Studies** 42(2): 168-193. [Online]. Retrieved February 15, 2022 from <https://doi.org/10.1080/1031461X.2010.531747>
- Keirn, T. and Luhr, E. (2012). “Subject Matter Counts: The Pre-Service Teaching and Learning of Historical Thinking”. **The History Teacher** 45(4): 493-511. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://www.jstor.org/stable/23265942>
- Lazar, S. (2011). **Teaching History Through Inquiry**. [Online]. Retrieved February 12, 2022, from <https://www.edweek.org/teaching-learning/opinion-teaching-history-throughinquiry/2011/11>
- Lesh, B. A. (2011). “ Interpreting John Brown: Infusing Historical Thinking into the Classroom” . **OAH Magazine of History** 25(2): 46-50. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://doi.org/10.1093/oahmag/oar003>
- Levstik, L. S. and Barton, K. C. (2011). **Doing History: Investigating with Children in Elementary and Middle Schools**. New York: Routledge.
- Monte-Sano, C. (2011). “Beyond Reading Comprehension and Summary: Learning to Read and Write in History by Focusing on Evidence, Perspective, and Interpretation”. **Curriculum Inquiry** 41(2): 212-249. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://doi.org/10.1111/j.1467-873X.2011.00547.x>
- National Center for History in the Schools. (1996). **National Standards for History; Core Components of Historical Thinking**. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <http://www.nchs.ucla.edu/history-standards/historical-thinking-standards>
- Nillapun, M. (2012). **Research Methodology in Education**. Nakhon Pathom: Faculty of Education, Silpakorn University. (in Thai)

-
- Numnon, T. (1984). “ **History** ” . In **Philosophy of History**. Bangkok: Foundation for the Social Sciences and Humanities Textbook Project. (in Thai)
- Phakprot, R., Tosakul, M. and Jankloy, M. (2013). **Learning about Sukhothai History through Virtual Field Trip Media**. Bangkok: Office of Academic and Educational Standards. (in Thai)
- Phongsripan, W. (2000). **Handbook for Organizing History Teaching Activities: How to Study History and How to Teach It**. Bangkok: Religious Printing House. (in Thai)
- Rae, C. S. (2007). **Student as Historians: The Historical Narrative Inquiry Model’s Impact on Historical Thinking and Historical Empathy**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Curriculum and Instruction Department of Teacher Education and Administration University of North Texas, USA.
- Retz, T. (2016). “At the Interface: Academic History, School History and The Philosophy of History” . **Journal of Curriculum Studies** 48(4): 503-517. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://doi.org/10.1080/00220272.2015.1114151>
- Roy Rosenzweig Center for History and New Media. (2 0 1 1). **What is Historical Thinking?** [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://teachinghistory.org/nhec-blog/24434>
- Rosenzweig, R. and Wineburg, S. (2008) . **Historical thinking Matters**. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://historicalthinkingmatters.org/ted/lessons/making>
- Seixas, P. (2006). **Teacher Notes: Benchmarks of Historical Thinking a Framework for Assessment in Canada**. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from https://www.edu.gov.mb.ca/k12/cur/socstud/foundation_gr8/tns/tn1.pdf
- _____. (2017). “A Model of Historical Thinking” . **Educational Philosophy and Theory** 49(6): 593-605. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from <https://doi.org/10.1080/00131857.2015.1101363>
- Sheehan, M. (2013). **Better to Do than Receive” Learning to Think Historically through Internally Assessed Course Work**. [Online]. Retrieved February 15, 2022, from [http://www.tlri.org.nz/sites/default/files/projects/Sheehan_Summary%20web%20ready%20\(v6\).pdf](http://www.tlri.org.nz/sites/default/files/projects/Sheehan_Summary%20web%20ready%20(v6).pdf)
- Talin, R. (2015). “ Historical Thinking Skills – The Forgotten Skills?” . **International Journal of Learning and Teaching** 7(1): 15-23.
- Tuckman, B. W. (1999). **Conducting Educational Research**. (5th ed). New York: Wadsworth.

.....
Viator, M. G. (2012). “Developing Historical Think Through Question”. **The Social Studies** 103 (5): 198-200.

Wineburg, S. (2001). **Historical Thinking and Other Unnatural Acts: Charting the Future of Teaching the Past**. Philadelphia: Temple University Press.

Wineburg, S., Reisman, A. and Fogo, B. (2007). “Historical Evidence and Evidence of Learning”. **International Journal Social Education** 22(1): 146-156.

Wood, T. (2013). **Professional Development in Historical Inquiry: Exploring Changes in Two Social Studies Teachers' Knowledge, Beliefs, and Practices**. Doctor of Education Thesis Program in Feinstein School of Education and Human Development University of Rhode Island.